Sotilaslakimies Marika Järvenpää
Sektorijohtaja Antti Hauvala
Helsinki
21.11.2022

Eduskunnan puolustusvaliokunnalle

Hallituksen esitys 222/2022 eduskunnalle laeiksi eräiden kiinteistönhankintojen luvanvaraisuudesta annetun lain, valtion etuosto-oikeudesta eräillä alueilla annetun lain ja etuostolain 1 §:n muuttamisesta

Esityksessä ehdotetun uuden lainsäädännön avulla valtio voisi puuttua sellaiseen kiinteistönomistukseen, joka vaarantaa Suomen kansallista turvallisuutta. Yleisesti Pääesikunta pitää esitettyjä muutoksia kannatettavina ja katsoo niiden selkeyttävän vallitsevaa oikeustilaa.

Pääesikunta pitää valtion etuosto-oikeuden ensisijaisuuden kirjaamista lakiin perusteltuna, mutta kiinnittää huomiota siihen, että kunnalle jäisi edelleen maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuva oikeus lunastaa kiinteistö kaavoituksen toteuttamiseksi. Selvyyden vuoksi Pääesikunta esittää harkittavaksi kirjausta siitä, että kunnalla ei olisi maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvaa lunastusoikeutta niihin kiinteistöihin, joiden osalta valtio on käyttänyt etuosto-oikeutta.

Lupalain osalta Pääesikunta kiinnittää huomiota siihen, että esityksessä ei ole käsitelty jo toteutuneita kiinteistökauppoja Puolustusvoimien kohteiden lähellä. Jos tällainen kohde on myyty EU:n ulkopuoliselle henkilölle ennen lupalain voimaantuloa, Pääesikunta esittää harkittavaksi, tulisiko laissa olla mekanismi, jolla tällaisiin kauppoihin voitaisiin takautuvasti puuttua.

Lupalain 7 §:n 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi, että valtion olisi korvattava luovutuksensaajalle hankinnan johdosta syntyneet kohtuulliset rahoitus- ja muut tarpeelliset kustannukset. Pääesikunta kannattaa esitystä ja pitää tärkeänä sitä, että kielteisistä lupapäätöksistä ei aiheutuisi kohtuuttomia kustannuksia, jotka pahimmassa tapauksessa voivat jopa vaikuttaa lupaharkintaan.

Pääesikunta pitää myös tärkeänä, että puolustusministeriölle varmistetaan molempiin säädöksiin esitetyn mukaisesti riittävä tiedonsaantioikeus päätöksenteon pohjaksi.

Marika Järvenpää
Sotilaslakimies
PEOIKOS

Antti Hauvala
Sektorijohtaja, everstiluutnantti
PETIEDOS